

Робота БУВР Тиси в галузі міжнародного співробітництва впродовж 2022 року

Протягом 2022 року на виконання плану-заходів з виконання двосторонніх Міжурядових Угод з питань водного господарства на прикордонних водах між Україною та Угорщиною, Словаччиною, Румунією, БУВР Тиси взяло участь у 6 планових зустрічах в рамках українсько-угорського та українсько-словацького співробітництва в он-лайн та офлайн режимах.

28 квітня в он-лайн режимі було проведено засідання українсько-угорської Робочої групи із захисту від шкідливої дії вод. Під час зустрічі Сторони надали інформацію про заходи з протипаводкового захисту та захисту від внутрішніх вод, обговорили питання регулювання русла українсько-угорської прикордонної ділянки р. Тиса, управління нестачею води на спільних меліоративних системах, стан експлуатації спільної українсько-угорської АІВС-«Тиса», хід виконання та проблемні питання спільних проектів міжнародної технічної допомоги та інші актуальні питання співробітництва.

6 травня в режимі он-лайн відбулася зустріч українсько-угорської Робочої групи з охорони якості прикордонних вод. На зустрічі проведено оцінку стану якості води в прикордонних створах та результатів спільних відборів проб води з річки Тиса. Констатовано, що в обох досліджуваних прикордонних створах за 2021 рік показники якості води відповідають класу якості «добрий стан». Також визначено, що протягом 2021 р. на українсько-угорській прикордонній ділянці р. Тиса надзвичайних забруднень прикордонних вод не було. Сторони планували провести особисту зустріч в жовтні 2022 року, однак у зв'язку з обмеженнями угорської сторони щодо проведення міжнародних зустрічей, зустріч відтерміновано.

13 травня відбулася он-лайн зустріч Робочої групи з питань охорони якості прикордонних вод Українсько-Словацької комісії з питань прикордонних вод. Під час проведення зустрічі Сторони розглянули оцінку виконання плану робіт зі співпраці з охорони якості прикордонних вод за 2021 рік, оцінку якості прикордонних вод за 2021 рік, уточнили програму співпраці з проведення відборів та аналізу проб води і план робіт зі співпраці з питань охорони якості прикордонних вод на 2022 рік і перший квартал 2023 року.

21 червня було проведено в он-лайн режимі засідання Робочої групи технічних експертів з протипаводкового захисту Українсько-Словацької Комісії з питань прикордонних вод. Сторони інформували одна одну про виконання гідротехнічних та експлуатаційних робіт на українсько-словацьких прикордонних ділянках за 2021 рік та план на 2022 рік, оцінку паводкової ситуації на прикордонних ділянках водотоків за період з травня 2021 року по травень 2022 року. Українська сторона інформувала про стан реалізації спільного міжнародного проекту FloodUZH в басейні р.Уж.

28-30 листопада в Земплінській Шираві в Словаччині відбулась чергова зустріч заступників Уповноважених Урядів та керівників Робочих груп Українсько-словацької комісії з питань прикордонних вод. У ході зустрічі Сторони проаналізували діяльність технічних експертів з протипаводкового захисту, Робочих груп з гідрометеорології та з питань охорони якості прикордонних вод за 2022 рік, обговорили актуальні питання співробітництва, а також підготували проект Протоколу XVIII засідання Українсько-словацької комісії з питань прикордонних вод. Під час зустрічі експерти здійснили огляд водогосподарських споруд в басейні р. Бодрог.

13-14 грудня в м. Вашарошнамень (Угорщина) відбулася зустріч заступників Уповноважених Урядів України та Угорщини з питань водного господарства на прикордонних водах. Метою зустрічі було підведення підсумків діяльності Сторін протягом 2022 року в

галузі захисту від шкідливої дії вод, гідрометеорології і водних ресурсів, охорони якості вод, а також проведення осіннього огляду водогосподарських споруд спільного інтересу на угорській території.

Протягом звітнього періоду у рамках українсько-угорського співробітництва було проведено ряд зустрічей з угорськими фахівцями щодо обговорення виконання у 2022 році будівельних робіт з реконструкції магістральних каналів Верке і Сипа для обводнення спільної Берегівської польдерної системи. У червні 2022 року було розпочато реконструкцію магістрального меліоративного каналу Верке в Берегівському районі. На сьогодні виконано розчистку по довжині 15 км на ділянці МК Верхнє-Сернянський – м. Берегово. Сторони і надалі вважають за важливе реалізацію реконструкції МК Сипа з метою забезпечення обводнення самопливом через МК Верке. Завершення робіт передбачено на 2023 рік.

За результатами вищезазначених зустрічей готуються матеріали до нарад Уповноважених Урядів.

У рамках українсько-румунського співробітництва заплановані зустрічі робочої групи з гідрографічного басейну р.Тиса та її приток не відбулися у зв'язку з військовою агресією російської федерації в Україні. Зустрічі робочої групи перенесено на 2023 рік. Систематичні відбори проб води проводяться згідно з планом-графіком.

Згідно з регламентами співробітництва забезпечено взаємне інформування сусідніх країн щодо гідрометеорологічної ситуації та стану водних об'єктів.

Участь у міжнародних організаціях та проєктах Програми транскордонного співробітництва Європейського Союзу

У рамках реалізації проєктів SAFETISZA, FloodUZH та TiszaMonitorNet Програми транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020, БУВР Тиси проводило роботу згідно з Грантовими контрактами та планом заходів цих проєктів.

БУВР Тиси протягом 2022 року успішно завершило звітування за 2-ий рік реалізації проєктів SAFETISZA і FloodUZH через систему INTERREG+ та отримало чергові транші на продовження виконання робіт, передбачених планом заходів проєктів. Також укладено додаткові угоди до Грантових контрактів у зв'язку з продовженням строку реалізації обох зазначених проєктів терміном на один рік у зв'язку із затримкою фінансування та об'єктивних причин неспроможності виконання заходів у силу обмежень, пов'язаних з пандемією та військовим станом. Партнерам обох проєктів надається систематична організаційна та консультативна допомога у реалізації заходів та звітуванні.

Також завершено звітування за перший рік впровадження проєкту TiszaMonitorNet, отримано черговий транш від головного бенефіціара.

У рамках проєкту SAFETISZA завершено роботи з реконструкції лівобережної дамби річки Тиса на ділянці між селами Теково та Гетиня, в листопаді відбулася урочиста здача об'єкту із залученням партнерів, органів влади та громадськості. Також успішно проведено тендер та укладено відповідний договір на будівництво Протипаводкового центру у с. Тисобекень. Проведено ряд робочих зустрічей з партнерами, зокрема 4 з угорськими колегами.

У рамках українсько-словацького проєкту FloodUZH завершено роботи з розробки карт затоплень і ризиків у басейні р.Уж та м. Ужгород. Для виконання цих робіт попередньо були виконані роботи з аерофотозйомки басейну, гідродинамічного та фізичного моделювання, обмін отриманими гідрологічними даними. Важливим результатом проєкту є розробка спільного звіту зі зменшення ризиків затоплення в басейні р.Уж, зміст та етапи розробки якого експерти вже узгодили. Основний запланований на останній рік реалізації захід – розробка

робочого проекту регулюючої споруди на р. Уж, яка покликана вирішити проблеми маловоддя і покращення водно-екологічного режиму в межах міста Ужгород. Окрім робочих зустрічей, в рамках проекту у звітному періоді було проведено спільний семінар-тренінг із словацьким партнером за результатами моделювання та картування ризиків затоплення у басейні р.Уж, на якому також були присутні представники Головного управління ДСНС України у Закарпатській області, управління містобудування та архітектури Закарпатської ОВА, Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС України та НАН України. Також експерти БУВР Тиси провели навчальний тренінг з ГІС для фахівців МУВГ щодо базових елементів та інструментів просторового аналізу, а також етапи створення бази даних ГІС проекту FloodUZH.

У рамках проекту TiszaMonitorNet частково виконано роботи по будівництву 4 автоматизованих гідропостів на водосховищах, встановлено 3 камери моніторингу якості води на існуючих гідрометеорологічних станціях «Ужгород», «Тячів», та на правому березі р.Тиса навпроти гирла р. Вішеу в с.Хмелів.

Також за координації БУВР Тиси в жовтні в рамках конкурсу програми LIFE-2022-SAP-ENV було подано проектну заявку «Вилучення відходів з басейну річки Тиса». На сьогодні заявка ще проходить процес оцінки та відбору.

У рамках участі у Міжнародній комісії із захисту р. Дунай **22 лютого** експертка БУВР Тиси взяла участь у роботі 29-ої онлайн зустрічі Експертної групи з питань р. Тиса, а **10-11 травня** та **20-21 вересня** – у 41-му та 42-му онлайн засіданнях Експертної групи з протипаводкового захисту. На зустрічах обговорювалися питання розробки оновлених Планів управління паводковими ризиками, створення Дунайської гідрологічної інформаційної системи (DanubeGIS), розробку проектних пропозицій щодо впровадження Плану управління басейну р.Тиса.

Начальник відділу міжнародного співробітництва
та міжнародних проектів БУВР Тиси

Марина СКРАЛЬ